

Leerlingen brengen tot gewenst gedrag *Feit of Fabel?*

SOK _ Congres

11 u 30 – 12 u 30

AMODO₂₀
vorming - bemiddeling - counseling - coaching - therapie

Leerlingen brengen tot gewenst gedrag. *Feit of Fabel?*

- **Vraagstelling**
 - **Kunnen we adolescenten wel tot gewenst gedrag brengen?**
 - Wetende dat ze niet over de frontale hersenstructuren beschikken die hen moeten toelaten het gevraagde gedrag te vertonen?
 - Wetende dat er na het optreden van ongewenst gedrag psychologische mechanismen gaan spelen die een gedragsverandering uitsluiten/sabotereren?

AMODO₂₀
vorming - bemiddeling - counseling - coaching - therapie

- **Executieve functies**

- **Cognitieve processen**

- Aandacht, concentratie & afleiding
- Planmatig handelen
- Zelfinzicht
- Zelfregulatie

- **Emotionele processen**

- Emotieperceptie
- Empathie

- **Executieve functies**

- **Zelfinzicht**

- Inzicht in de eigen kwaliteiten/eigen vaardigheden
 - *Wat wil ik? Wie wil ik zijn? Waar wil ik naartoe werken? Waar ben ik echt goed in? Waarin kan ik mezelf verbeteren?*
- Inzicht in de eigen gevoelens, eigen intenties, eigen aanpak
 - *Ben ik boos? Ben ik gefrustreerd? Ben ik geïrriteerd? Ben ik nerveus?*

- **Executieve functies**

- **Zelfregulatie**

- Activeren van de motorprogramma's verantwoordelijk voor het uitvoeren van de actie.
 - *Bewust gebruik maken van de kracht spiegelneuronen.*

- **Psychologische processen die een gedragsverandering uitsluiten/saboteren**

- **De hersenen van de leerling zijn geneigd:**

- Psychologische spanning te reduceren zodat hij/zij geen noodzaak voelt om te veranderen (cognitieve dissonantie).

- **De hersenen van de leerkracht zijn geneigd:**

- Het gedrag dat de leerling vertoont toe te schrijven aan de persoonlijkheid/karakter van de leerling (fundamental attribution error).

- **Wat is Cognitieve Dissonantie? (L. Festinger, 1957)**

- = **Onaangename psychologische spanning**

- Bij confrontatie met feiten die tegenstrijdig zijn aan de eigen mening/overtuiging/verwachting.
- Bij het vertonen van gedrag dat strijdig is met de eigen mening/overtuiging/verwachting.

- **Wanneer treedt cognitieve dissonantie op?**

- Je dient het gedrag als inconsistent te ervaren.
- Je dient ongemakkelijke fysiologische gevoelens ervaren.
- Je dient je persoonlijk verantwoordelijk te voelen voor het gestelde gedrag.

- **Hoe verminderen we cognitieve dissonantie?**

- We gaan ons gedrag veranderen

OF

- We gaan onze opvatting veranderen.

- Ons gedrag rechtvaardigen door nieuwe opvattingen toe te voegen.
- Ons gedrag dat niet overeenkomt met onze mening/verwachting als onbelangrijk beschouwen.
- Onze persoonlijke verantwoordelijkheid minimaliseren.
- Gebruik van roesmiddelen.

- **Casus_ Toepassing op het niveau van de leerling**

- Een 16 – jarige leerling is ervan overtuigd dat op tijd op school zijn belangrijk is. Tijdens de middagpauze ontmoet hij in het park een mooi meisje uit de naburige school. Hij laat zich overhalen om met haar naar de cinema te gaan en de namiddag te spijbelen.
- *Op welke manier zal deze leerling de ervaren cognitieve dissonantie trachten te reduceren?*

• **Casus_Toepassing op het niveau van de leerling**

- Een leerkracht komt bij jou klagen over een leerling die alsmaar de les stoort en de klas aan het lachen brengt door dierengeluiden te maken. De leerkracht heeft deze leerling reeds verschillende malen gestraft maar niets schijnt te helpen.
- Je besluit een gesprek te voeren met deze leerling en hem/haar te confronteren met deze informatie.
- *Op welke manier zal deze leerling de ervaren psychologische spanning trachten te reduceren?*
- *Hoe kunnen we dit psychologisch proces niet alleen opheffen maar juist gebruiken als hefboom naar verandering?*

• **Casus_Toepassing op leerkrachtniveau**

- Een leerkracht is van mening dat haar autoritaire aanpak de beste resultaten geeft. Je krijgt evenwel klachten van ouders dat kinderen klagen over buikpijn, slaapproblemen hebben en opnieuw gaan bedplassen.
- Je spreekt deze leerkracht aan met de bedoeling haar te motiveren om een meer leerling-vriendelijke houding aan te nemen.
- *Op welke manier zal deze leerkracht de ervaren psychologische spanning trachten te reduceren?*
- *Hoe kunnen we dit psychologisch proces niet alleen opheffen maar juist gebruiken als hefboom naar verandering?*

- **Hoe psychologische blokkades voorkomen of opheffen?**
 - **Op beleidsniveau**
 - Werken aan een cultuur waar fouten, vergissingen, verwarring deel uitmaken van groei, van een leerproces.
 - **Op individueel niveau**
 - Cognitieve dissonantie inzetten als hefboom naar gedragsverandering.